

Cyngor Bwrdeistref Sirol
MERTHYR TUDFUL
MERTHYR TYDFIL
County Borough Council

CANLLAWIAU GWASANAETH MAETHU AR ATAL AC YMATEB I FWLIO

**Polisi ar atal bwlio a gweithdrefnau ar gyfer
delio â honiad o fwlio (Rheoliad 24).**

HANES DOGFENNAU			
Rhif y fersiwn:	1	Statws: (drafft/terfynol)	terfynol
Dyddiad Ysgrifenedig	Hydref 2023	Dyddiadau Cyhoeddi ar gyfer ymgyngori	Tachwedd 2023
Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb			
Dogfennau ategol			
Awdurdodwyd gan: Pennaeth Gwasanaeth Tîm Rheoli Plant/ Oedolion	Dyddiad: Rhagfyr 2023	Cadarnhawyd gan: J Llewellyn Cyngor	Dyddiad: 2024
Cyfrifoldeb Arweiniol: Joe Rhys Jones	Awdur: Laura Roberts	Dyddiad Gweithredu: Mawrth 2024	Dyddiad Adolygu: Mawrth 2025
Canlyniad yr Adolygiad:			

Tabl Cynnwys

Cynnwys	Tudalen
Pwrrpas	4
Deddfwriaeth	4
Amcanion	4
Diffiniad o fwlio	5
Cyfrifoldebau rhieni a gofalwyr	7
Bwlio ar-lein/seiber	8
Atal bwlio	10
Gweithdrefn ar gyfer gofalwyr maeth	10
Gweithdrefn ar gyfer gweithiwr cymdeithasol y plentyn	11
Mwy o wybodaeth a chymorth i ofalwyr maeth a phlant sy'n derbyn gofal	13
Siart llif – Ymateb i fwlio	15

Pwrrpas:

Lluniwyd y canllawiau hyn gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful i ddarparu canllawiau i ofalwyr maeth ar sut i ymdrin yn briodol â bwlio plant sydd wedi'u lleoli yn eu gofal. Mae'r ddogfen hon yn cynnwys y weithdrefn ynghylch pwy sydd angen cael gwybod am ddigwyddiadau o'r fath a sut i gofnodi'n briodol unrhyw honiadau a wnaed neu dystiolaeth sydd ar gael.

Disgwylir i'r canllawiau hyn gael eu defnyddio gan ofalwyr maeth, gweithwyr cymdeithasol plant a goruchwylio gweithwyr cymdeithasol yn y Tîm Maethu yn eu goruchwyliaeth a'u cefnogaeth i leoliadau maeth.

Deddfwriaeth:

Mae Deddf Plant 1989 yn gosod cyfrifoldeb clir ar awdurdodau lleol i amddiffyn plant rhag pob math o gamdriniaeth.

O dan 5 canlyniad **Pob Plentyn yn Bwysig: Newid i Blant (Yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol, 2003)**, is-bennawd o'r canlyniad Cadw'n Ddiogel yw "yn ddiogel rhag bwlio a gwahaniaethu". Mae hyn yn golygu y dylai awdurdodau lleol wneud popeth y gallant amddiffyn plant rhag bwlio.

Mae Rheoliadau Gwasanaethau Maethu Awdurdodau Lleol (Cymru) 2019, a ddaeth i rym ar Ebrill 29^{ain} 2019, yn nodi bod yn rhaid i'r Awdurdod Lleol fel darparwr gwasanaeth maethu fod â pholisi ar waith ar atal bwlio a gweithdrefnau ar gyfer ymdrin â honiad o fwlio (Rheoliad 24).

Trwy hyfforddiant rheolaidd a phrofiad o leoliadau, mae gofalwyr maeth yn fwyfwy ymwybodol o fregusrwydd penodol plant sy'n derbyn gofal a'u tueddiad i fwlio. Pwrrpas y polisi hwn yw helpu gofalwyr maeth i adnabod, cofnodi a mynd i'r afael ag unrhyw ddigwyddiadau neu honiadau o fwlio ac ymdopi â'r effaith drawmatig y gallai ei chael ar unrhyw blentyn sydd wedi'i leoli gyda nhw.

Amcanion:

- Rhoi arweiniad clir i ofalwyr maeth, goruchwylio gweithwyr cymdeithasol a rheolwyr ar gydnabod a chymau gweithredu i'w cymryd i fynd i'r afael â bwlio;
- Er mwyn lleihau nifer yr achosion o fwlio, fel dioddefwr ac fel cyflawnwr, ymhlith plant sy'n derbyn gofal

Mae plant sy'n derbyn gofal yn arbennig o agored i gael eu bwlio. Bydd bwlis yn targedu dioddefwyr drwy ganolbwyntio ar rywbeth am y dioddefwr sy'n wahanol er mwyn ceisio cyfiawnhau eu hymddygiad. Trwy ddiffiniad, mae plant sy'n derbyn gofal yn wahanol gan nad ydynt yn byw gartref gyda'u rhieni. Efallai y bydd ganddynt hefyd nodweddion ychwanegol sy'n cynyddu eu potensial i gael eu bwlio sy'n cynnwys:

- Pobl ifanc ag anabledd;
- Pobl ifanc sy'n cael eu hystyried yn lesbiaidd, hoyw neu ddeurywiol;
- Pobl ifanc o hil, crefydd neu ddiwylliant penodol;
- Pobl ifanc a allai fod wedi profi cam-drin blaenorol a diffyg hyder a sgiliau cyfathrebu;
- Pobl ifanc sydd wedi cael eu hynysu oddi wrth eu teulu, cyfoedion a systemau cymorth eraill, fel newid ysgol.

Mae angen cydnabod bod y rhesymau pam fod rhai plant yn dioddef bwlio hefyd yn rhesymau dros eraill yn dod yn fwlis. Mae gan hyn oblygiadau posibl i ofalwyr maeth sy'n gofalu am fwy nag un plentyn ac mae angen ei ystyried os amheuir bod plentyn maeth yn cael ei fwlio.

Mae pawb sy'n ymwneud â magu'r plant yng ngofal Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yn rhannu cyfrifoldeb i adnabod bwlio ac am greu diwylliant sy'n annog ymddygiad derbyniol yn gadarnhaol ac yn lleihau neu'n atal y tebygolrwydd o fwlio.

Fel rhan o'r cyfrifoldeb hwn, mae'n rhaid i bawb ddeall beth mae bwlio'n ei olygu a pha fesurau y dylai gofalwyr maeth a gweithwyr proffesiynol eu cymryd i'w wrthsefyll.

Diffiniad o fwlio:

Mae bwlio yn cael ei ddiffinio fel ymddygiad sy'n fwriadol niweidiol, **sy'n cael ei ailadrodd dros gyfnod o amser**, lle mae'n anodd i'r rhai sy'n cael eu bwlio amddiffyn eu hunain.

Gall fod ar sawl ffurf, ond y pedwar prif fath yw:

- *corfforol* (e.e. taro, cicio, dwyn),
- *llafar* (e.e. galw enwau, sylwadau hiliol),

- *anuniongyrchol/emosiynol* (e.e. lledaenu sibrydion, ac eithrio rhywun o grwpiau cymdeithasol)
- *seiberfwlio* (camddefnyddio technoleg, gemau, rhwydweithiau cymdeithasol a ffonau symudol i fwlio eraill).

Er y gall bwlio fod ar sawl ffurf, mae'n bwysig nodi hefyd y gall bwlio ddigwydd yn unrhyw le, gartref, y tu allan i'r cartref, yn yr ysgol ac ar-lein.

Rhaid i ddigwyddiadau unigol o ymosodiad ac ymddygiad llafar neu gorfforol sy'n niweidiol, ond nid yn fwriadol, gael eu cymryd o ddifrif hefyd a delio â nhw yn unol â'r egwyddorion a amlinellir yn y polisi hwn.

Dyma rai o'r ffyrdd y mae plant a phobl ifanc wedi disgrifio bwlio:

- cael eu galw'n enwau
- yn cael eu twyllo neu eu gwawdio yn barhaus
- cael ei wthio neu ei dynnu o gwmpas
- cael eu taro neu ymosod arnynt
- cael eich dychryn gan regi arnoch, gweiddi arnoch, cael eich trin yn ymosodol mewn nifer o ffyrdd gan gynnwys edrychiadau bygythiol dros gyfnod o amser
- cymryd eiddo a'u taflu o gwmpas
- cael sibrydion wedi'u rhannu amdanoch chi
- cael eich hanwybyddu a'ch gadael allan
- cael eich gorfodi i drosglwyddo arian neu eiddo
- cael eich ymosod oherwydd eich crefydd, hil neu liw, anabledd, rhyw neu rywioldeb
- anfon nodiadau bygythiol, e-byst neu negeseuon testun
- pwysau oddi wrth griw neu gang
- cymryd mantais arnoch; e.e. fy melynion am eich oriawr

Nod yr Adran Gwasanaethau Plant yw trin pawb ag urddas, parch ac ystyriaeth ac i werthfawrogi unrhyw elfennau o amrywiaeth o fewn Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful. Yn aml, bydd bwlio'n cynnwys elfennau o wahaniaethu a/neu ormes a rhaid herio ac ymateb i hyn yn briodol.

Gall effaith ymddygiad bwlio hefyd waethygu drwy gyfraniad ymddygiad gwylwyr/cydgynllwynwyr. Gall hyn ddigwydd drwy:

- dewis anwybyddu neu wadu bod digwyddiad bwlio wedi digwydd
- dyst i ddigwyddiad ond cefnogi'r bwli neu wrthod ei riportio
- cael gwybod bod digwyddiad wedi digwydd ond nid yw'n gwneud dim am y peth
- methu ag adrodd bod cydweithiwr neu berson ifanc wedi cyflawni neu wedi cael ei gyhuddo o ddigwyddiad

Mae bwlio fel arfer yn cynnwys anghydbwysedd grym rhwng y bwli a'r dioddefwr sy'n ei gwneud hi'n anodd i ddioddefwyr bwlio amddiffyn eu hunain a/neu siarad amdano. Nid yw bwlio yn digwydd rhwng plant yn unig a gall gynnwys oedolion yn cyflawni bwlio i blant ac oedolion eraill yn ogystal â bod yn ddioddefwr.

Cyfrifoldebau rhieni a gofalwyr

Mae gan rieni, gofalwyr a theuluoedd rôl bwysig i'w chwarae wrth helpu ysgolion a gwasanaethau eraill i ddelio â bwlio. Dylen nhw:

- a) allu adnabod a delio ag unrhyw arwydd neu achosion o fwlio.
- b) annog plant i beidio â defnyddio ymddygiad bwlio yn yr ysgol, gartref neu rywle arall.
- c) cymryd diddordeb gweithredol yn ysgol eu plant, a gweithgareddau y tu allan i'r ysgol, trafod cyfeillgarwch, sut mae amser rhydd yn cael ei dreulio a'r daith i'r ysgol ac yn ôl.
- d) cadw llygad am arwyddion bod eu plant yn cael eu bwlio, gan gynnwys, os yw'r plentyn:
 - yn ofni cerdded i'r ysgol neu o'r ysgol
 - ddim eisiau mynd i'r ysgol/bws cyhoeddus
 - mynnu cael eu gyrru i'r ysgol
 - yn amharod i fynd i'r ysgol (ffobig ysgol)
 - yn dechrau triwantu
 - dechrau gwneud yn wael mewn gwaith ysgol
 - dod adref gyda dillad wedi'u rhwygo neu lyfrau wedi'u difrodi

- yn aml yn 'colli' cinio neu arian arall
- dod adref yn llwgu (mae arian/cinio wedi cael ei ddwyn)
- newid ei drefn arferol
- yn cael ei dynnu'n ôl, yn bryderus neu'n ddiffygiol mewn hyder
- Yn dechrau atal dweud
- ymgais neu fygwth hunanladdiad neu'n dechrau rhedeg i ffwrdd
- crio ei hun i gysgu neu gael hunllefau
- yn teimlo'n sâl yn y bore
- eiddo yn mynd 'ar goll'
- gofyn am neu ddechrau dwyn arian (i dalu'r bwli)
cleisiau neu glwyfau anesboniadwy
- bod yn ymosodol, aflonyddgar neu'n afresymol
- yn bwlio plant eraill neu frodyr a chwiorydd
- rhoi'r gorau i fwyta
- yn ofni dweud beth sydd o'i le
- yn rhoi esgusodion annhebygol am unrhyw un o'r uchod

e) Datblygu strategaethau cadarnhaol i gefnogi plant a phobl ifanc os cânt eu bwlio

Gallai'r arwyddion a'r ymddygiadau hyn nodi problemau eraill, ond dylid ystyried bwlio yn bosiblwydd a dylid ymchwilio iddo. Sylwch nad yw hon yn rhestr gynhwysfawr o'r arwyddion posibl o fwlio oherwydd gall bwlio effeithio ar unigolion yn wahanol. Hefyd, nid yw arwyddion o fwlio bob amser yn weladwy.

Dylai rhieni a gofalwyr maeth hefyd:

a) cysylltu â'r ysgol, neu wasanaethau eraill fel eu gweithiwr cymdeithasol goruchwylio a gweithiwr cymdeithasol plant ar yr arwydd cyntaf os ydynt yn poeni bod eu plant yn cael eu bwlio neu eu bod yn bwlio eraill

b) bod yn ymwybodol o unrhyw rai eraill y dylent gysylltu â nhw os oes ganddynt bryderon am fwlio

Bwlio ar-lein/seiber

Mae bwlio ar-lein/seiber yn cynnwys:

- anfon negeseuon testun bygythiol neu sarhaus

- creu a rhannu delweddau neu fideos embaras
- 'trolio' - anfon negeseuon bygythiol neu ofidus ar rwydweithiau cymdeithasol, ystafelloedd sgwrsio neu gemau ar-lein
- eithrio plant o gemau, gweithgareddau neu grwpiau cyfeillgarwch ar-lein
- sefydlu safleoedd neu grwpiau casineb am blentyn penodol
- annog pobl ifanc i hunan-niweidio
- pleidleisio o blaid neu yn erbyn rhywun mewn pleidlais ymosodol
- creu cyfrifon ffug, herwgiplio neu ddwyn hunaniaethau ar-lein i godi cywilydd ar berson ifanc neu achosi trafferth defnyddio ei enw
- anfon negeseuon penodol, a elwir hefyd yn secstio
- rhoi pwysau ar blant i anfon delweddau rhywiol neu gymryd rhan mewn sgysiau rhywiol.

Gyda thwf technoleg mae plant wedi newid y ffordd maen nhw'n cyfathrebu. Mae plant a phobl ifanc yn siarad â'i gilydd drwy neges destun, cyfryngau cymdeithasol ac e-bost yn rheolaidd iawn.

Maent fel arfer yn fwy cyfoes gyda'r dechnoleg bresennol na'u gofalwyr. Er mor bwysig yw adnabod bwllo yn y byd go iawn, mae hefyd yn bwysig bod yn ymwybodol bod seiberfwlio yn broblem gynyddol i blant a phobl ifanc. Mae'n bwysig cadw cyfathrebu ar agor gyda'r plentyn fel y gallant ddweud wrth rywun am y peth, os cânt eu bwllo ar-lein. Mewn rhai arolygon diweddar, mae hyd at draean o bobl ifanc wedi dioddef negeseuon niweidiol gan bobl ifanc eraill ac nid yw niferoedd mawr wedi dweud wrth oedolyn amdanynt.

Mae'n bwysig cymryd rhan ym mywydau ar-lein y plant. Bydd disgwyl i ofalwyr maeth siarad â'r plant am yr hyn maen nhw'n ei wneud, i fod yn chwilfrydig ac â diddordeb mewn unrhyw ddatblygiadau technolegol newydd.

Fodd bynnag, mae'n rhaid i'r gofalwyr maeth sicrhau eu bod yn gosod ffiniau o ran defnydd o'r rhyngrwyd. Gallant sicrhau bod y cyfrifiadur mewn man cyhoeddus a chadw llygad ar yr hyn y mae'r plant yn ei ddefnyddio. Dylai'r gofalwyr maeth bob amser ystyried defnyddio rheolaethau rhieni a dylent gysylltu â'r darparwr gwasanaeth i gael gwybod sut i wneud hyn. Hefyd, dylai'r gofalwyr atgoffa'r person ifanc nad pawb ar-lein yw'r hyn maen nhw'n ei ddweud ac yn egluro mewn oedran sy'n briodol i'r cysyniad o ymbincio ar-lein. Bydd hwn yn bwynt trafod rheolaidd mewn goruchwyliaeth

a hefyd drwy sesiynau dysgu a datblygu i sicrhau bod gofalwyr maeth yn datblygu eu sgiliau eu hunain yn barhaus mewn tirwedd dechnolegol sy'n newid yn barhaus.

Mae CEOP (Child Exploitation and On-Line Protection Centre) yn asiantaeth gorfodaeth cyfraith sy'n gweithio'n genedlaethol ac yn rhyngwladol gyda ffocws clir ar fynd ar drywydd troseddwyd ac amddiffyn plant rhag cam-drin rhywiol. Mae CEOP yn gweithio'n agos gyda gweithwyr proffesiynol amddiffyn plant i sicrhau bod plant sy'n agored i niwed a'r rhai sydd mewn perygl o gam-drin rhywiol yn cael y cymorth a'r amddiffyniad sy'n ofynnol i'w diogelu rhag niwed. Mae gweithwyr cymdeithasol arbenigol NSPCC y DU wedi'u hymgorffori mewn timau yn CEOP i sicrhau bod lles y plentyn/dioddefwr ar flaen y gad ym mhob ymchwiliad. Gellir cael rhagor o wybodaeth ar eu gwefan www.ceop.police.uk

Am fwy o wybodaeth am fwlio ar-lein a gemau rhyngweithiol ar gyfer cefnogi dealltwriaeth plant o E-ddiogelwch, ewch i: <https://www.thinkuknow.co.uk/>

Ataliad

Dylai gofalwyr maeth greu awyrgylch lle mae'n hysbys bod bwlio yn annerbyniol. Dylai pob person ifanc deimlo'n ddiogel lle maen nhw'n byw ac mae gan ofalwyr maeth gyfrifoldeb i greu ethos lle nad yw bwlio'n cael ei oddef a lle mae pawb:

- yn teimlo ei fod yn cael ei werthfawrogi am ei hun /
- yn cael ei drin â charedigrwydd a pharch
- dysgu parch tuag at eraill
- yn gallu teimlo'n ddiogel rhag bygwth, bygythiad neu niwed

Dylid trafod bwlio yn rheolaidd i annog bod yn agored. Efallai y bydd angen help ar bobl ifanc i ddeall ei bod yn iawn dweud wrth rywun ac y byddant yn derbyn help a chefnogaeth os gwnânt.

Gweithdrefn ar gyfer gofalwyr maeth

Mae'n bwysig bod gofalwyr yn trin pob achos o fwlio o ddifrif ac yn cymryd y camau canlynol:

- gwrandewch ar y plentyn neu'r person ifanc a gadewch iddi / iddi ddweud y broblem yn ei geiriau ei hun;

- trin pob honiad o ddifrif, waeth pa mor ddibwys y gallai'r digwyddiad ymddangos;
- cofnodwch yn gywir yn nghofnodion cofnodi'r gofalwyr maeth;
- lle mae amheuaeth o fwlio yn bodoli ond na fydd y plentyn yn gwneud honiad, gallai'r gofalwr ystyried gofyn i'r person ifanc siarad ag oedolyn arall, e.e. y gweithiwr cymdeithasol, athro neu unrhyw weithiwr proffesiynol perthnasol arall y mae gan y plentyn berthynas gadarnhaol ag ef.
- ar gyfer pob honiad o fwlio, bydd angen i ofalwyr maeth a gweithwyr cymdeithasol arfer eu barn ynghylch y ffordd fwyaf priodol o ddelio â'r sefyllfa honno. Disgwylir iddynt ddefnyddio eu gwybodaeth am blant unigol wrth asesu sut orau i fynd at ddigwyddiad. Bydd ymgynghori rhwng gweithiwr cymdeithasol y plentyn, gofalwr maeth, goruchwylio gweithiwr cymdeithasol ac, mewn rhai achosion, rheolwr tîm yn helpu gyda'r penderfyniad hwn.
- cynnwys y plentyn yn y camau a fydd yn cael eu cymryd.
- gwnewch apwyntiad i siarad â'r athro a'r gweithiwr cymdeithasol.
- anogwch y plentyn i barhau i gyfathrebu â chi fel gofalwr.
- gwnewch i'r plentyn deimlo bod rhywun yn gwrando arno ac yn gofalu amdano.

Gweithdrefn ar gyfer gweithiwr cymdeithasol plentyn

Dylai gweithiwr cymdeithasol y plentyn gymryd y camau canlynol lle mae'n credu neu'n cael gwybod bod plentyn sy'n derbyn gofal yn dioddef bwlio:

- cymryd pob achos o fwlio o ddifrif.
- bydd achosion o fwlio yn cael sylw ar unwaith neu cyn gynted â phosibl ar ôl y digwyddiad.
- siaradwch yn uniongyrchol â'r plentyn neu'r person ifanc i gynnig cymorth.
- pan wneir honiadau am ofalwr maeth yn bwlio plentyn, ymdrinnir â hyn fel rhan o'r gweithdrefnau diogelu.
- cynnig i roi cymorth ac anogaeth i'r gofalwr maeth cyn gynted ag y bo'n ymarferol.
- diweddarau unrhyw asesiadau risg fel y bo'n briodol a'u rhannu ag asiantaethau perthnasol.

- cynnwys unrhyw waith a gwblhawyd i fynd i'r afael â bwlio yng Nghynllun Gofal a Chymorth y plentyn.
- ystyried cynnwys yr heddlu, yr ysgol, neu asiantaethau perthnasol eraill, yn dibynnu ar yr amgylchiadau.
- os yw'r bwlio'n digwydd yn yr ysgol, bydd y gofalmwr a'r gweithiwr cymdeithasol yn gweithio'n agos gyda staff yr ysgol i nodi'r ffordd fwyaf priodol o fynd i'r afael â'r sefyllfa.
- rhaid cofnodi pob achos o fwlio, gan nodi unrhyw sbardunau hysbys, manylion y digwyddiad a'r canlyniad ar y ffeil plentyn a gofalmwr maeth. Bydd angen cynllun gweithredu i fynd i'r afael ag amgylchiadau unigol y bwlio ac unrhyw waith ychwanegol gyda'r troseddwr.
- bydd plant yn cael eu hatgoffa a'u gwneud yn ymwybodol o'r eiriolaeth a'r gwasanaeth ymwelwyr annibynnol sydd ar gael. Mae gan blant yr hawl i gynnwys yr heddlu a gwneud cwyn drwy Weithdrefn Gwyno Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful.
- rhaid i weithiwr cymdeithasol y plentyn sicrhau bod y plentyn yn ymwybodol o'r gwasanaethau uchod ac yn deall sut y gallant riportio unrhyw achos o fwlio. Cyfrifoldeb y gweithiwr cymdeithasol a'r gofalmwr maeth yw atgoffa plant yn rheolaidd na fydd unrhyw fath o fwlio yn cael ei oddef. Weithiau efallai y byddant yn ei chael hi'n anodd neu'n chwithig adrodd eu bod yn cael eu bwlio, yn enwedig pan fydd yn gysylltiedig â'u hunaniaeth. Bydd angen anogaeth barhaus ar blant i siarad am eu teimladau a'u pryderon ac ystyried oedolion o'u cwrpas y gallant siarad â nhw.
- os yw'r sefyllfa'n ymddangos yn fwy difrifol, dylid ystyried a yw'r plentyn yn dioddef niwed sylweddol neu'n debygol o ddioddef. Yn yr achosion hyn bydd angen dilyn gweithdrefnau diogelu ac o bosibl bydd cyfarfod / trafodaeth strategaeth yn cael ei chynull. Bydd angen i weithiwr cymdeithasol a rheolwr tîm y plentyn ystyried a yw'n ddiogel i'r lleoliad maethu barhau fel y mae ac a oes angen newidiadau ar unwaith i ddiogelu lles y plentyn ac unrhyw blant eraill a allai fod mewn perygl.
- mae'n bwysig rhoi gwybod i'r plentyn beth yw canlyniad ei ddatganiadau ef / hi am gael ei fwlio. Gall y gofalmwr maeth, gweithiwr cymdeithasol y plentyn neu, mewn rhai achosion, gael ei wneud gan berson annibynnol. Dylid cydlynu hyn

yn iawn, a dylid nodi o fewn y cynllun gweithredu pwy sy'n gyfrifol am rannu'r canlyniad hwn.

Mwy o wybodaeth a help ynghylch bwllo i ofalwyr maeth a phlant sy'n derbyn gofal

Dylid cynghori pobl ifanc y gallant gysylltu ag unrhyw un o'r asiantaethau canlynol:

Gwasanaeth Eiriolaeth Ieuenctid Cenedlaethol (NYAS) drwy ffonio rhif y llinell gymorth:

0808 808 1001 - <https://youngpeople.nyas.net/>

Y Ganolfan Gyngori ar gyfer Addysg (ACE) - Cyngor i rieni ar bob mater sy'n ymwneud ag ysgolion. Os hoffech siarad â chynghorydd ACE, defnyddiwch y rhif ffôn

0300 0115 142 - <http://www.ace-ed.org.uk/advice/tackling-bullying/>

Bwllo ar-lein

Rhoi cyngor i rieni a phlant, rhan o fywyd teuluol - defnyddiwch rif Llinell Gymorth

0808 800 2222 - <http://www.bullying.co.uk>

Canolfan Gyfreithiol y Plant

Cyhoeddiadau a chyngor am ddim ar faterion cyfreithiol

<https://www.childrenslegalcentre.com>

Childline UK

Childline yw'r llinell gymorth 24 awr am ddim yn y DU i blant mewn trafferth neu berygl.

Os ydych chi eisiau siarad â rhywun, ffoniwch Childline am ddim

0800 1111 - <http://www.childline.org.uk>

Kidscape

Llinell Cyngor i Rieni Ffoniwch 020 7823 5430 Llun-Weds, 9:30am-2:30pm Dolenni defnyddiol ar gael ar

www.kidscape.org.uk

Bwlio negeseuon symudol a thestun

Os ydych chi neu rywun rydych chi'n ei adnabod yn derbyn neges destun neu alwadau sy'n peri gofid neu'n troseddu, dylai fod gan eich rhwydwaith rif y gallwch ei ffonio i'r bar neu adrodd galwadau.

Mae gan Gamfanteisio ar Blant ac Amddiffyn Ar-lein wefan gyda chyngor am fwlio ar-lein www.ceop.gov.uk 11

Siart Ilif - Ymateb i fwlio

Plentyn yn gwneud honiad o fwlio

Gofalwr maeth/gofalwyr maeth yn cofnodi'r holl wybodaeth yn nghofnodion cofnodi gofalwyr maeth

Bydd gofalwyr maeth/gofalwyr maeth yn rhoi gwybod i weithiwr cymdeithasol y plentyn ac yn goruchwyllo gweithiwr cymdeithasol gan y Tîm Maethu.

Cynnig sicrwydd a chefnogaeth i'r plentyn sy'n destun bwlio; cynnwys asiantaethau eraill fel y bo'n briodol (ysgol, yr heddlu, eiriolaeth, ac ati)

Lle teimlir bod bwlio'n bryder difrifol, bydd gweithwyr proffesiynol perthnasol/aelodau'r teulu yn cwrdd i drafod ffordd ymlaen.

Mae delio â honiad o fwlio fel rhan o weithdrefn ddiogelu os yw plentyn mewn perygl o ddioddef niwed sylweddol

plentyn i gael gwybod am ganlyniad ei honiad

Cefnogaeth i fod ar gael ac i aros yn ei lle os yw'r plentyn yn dymuno

